अचानक नाहीशा झालेल्या व ठावठिकाणा माहीत नसलेल्या शाराकीय कर्मनारी/निवृत्तिवेतनधारक यांच्या कुटुंबियांना कुटुंत्र नियुत्तिवेतन आणि उपदान मंजूर करण्याबाबत.

महाराष्ट्र आसन

वित्त विभाग

शासन निर्णय कमांक भेनिवे-१०८९/४९१/भवा-४ मंत्रालय मुंबई ४०० ०३२, दिसांक ५ जुलै १९९१

शासन निणेय

अचानंक नाहीशा झालेल्या व ठावठिकाणा माहीत नसलेल्या णासकीय कर्मचाऱ्यांच्या कुटुंबातील पात्र व्यक्तींना कुटुंब निवृत्तिवेतन मंजूर करण्याची बरीचशी प्रकरणे शासनाकडे पाठविली जातात. सध्या जासनाकडूने अँशा प्रकरणांवर गुणवत्तेनुसार विचार केला जोतो. साधारणपणे शासकीय कर्मचारी नाहीमा आल्पाच्या दिनोकापायुक गान वर्षाचा कालावधी उल्टेल्याशिवाय तो मृत्यू पावला आहे असे समजता येत नसल्याने त्याच्या कुटुंवियाला कुटुंव निवृत्तिवतनविषयक लाभ देता येत नाहीत. हे सरव इंडियन एक्हिइन्स अंक्टच्या कलम १०८ वर आधारित असून त्या कलमाच्या तरनुदीन्यार जेव्हा एखादा वेपत्ता इसम जियंत आहे का मृत्यू पावला आहे असा प्रभन निर्माण होतो व तो जर जिवत असता तर त्याच्यावदृलची माहिती सहजगत्या ज्या व्यक्तीला अवगत झाली असती अगा व्यक्तीला सात वर्षेपर्यंत त्याच्यावद्दल काहीच ऐकिवात आले नाही तर तो जिवत आहे हे सिद्ध करण्याची जवाबदारी जी व्यक्ती, तो जिवंत आहे असे शपथपूर्वक प्रतिपादन करते तिची राहने.

बेपत्ता झालेल्या शासकीय कर्मचाऱ्याच्या कुटुंवाला देय असलेले फायदे रोखून धरल्याने अवाजवी त्रास होत असल्या-मुळे हा प्रक्ष्न शासनाच्या काही काळापासून विचाराधीन होता. शासन आता असा निदेश देत आहे की, जेव्हा शासकीय कर्मचारी त्याच्या कुटुंबाला सोडून नाहीसा होतो त्या वेळी त्याच्या कुटुंधाला खालील प्रदाने करण्यात यावीत :----

(एक) सर्वप्रथमः देय असलेले वेतून, देय असलेल्या रजेचे रोखीकरण आणि शासकीय कर्मचाऱ्याने केलेले नामनिर्देशन लक्षात घेऊन भविष्यनिर्वाह निधीची रक्तम,

(दोन) एक वर्षाच्या कालावधीनंतर----

(अ) अनुज्ञेय असेल त्याप्रमाणे सर्वसाधारण/वाढीव दराने कुटुंव निवृत्तिवेतन,

(व)ूजर कर्मचारी सेवानिवृत्त झाला असता तर त्याला जेवडी सेवानिवृत्ति उपदानाची रक्कम मिळाली असती तेवढी मृत्यू उपदानाची रवनम,

(तीन) संबंधित शासकीय कर्मचाऱ्याचा पृत्यू झाळा आहे हे निर्णायक रोतीने सिद्ध झाल्यानंतर किंवा कर्मचारी नाहीसा झाल्याच्या दिनांकापासून सात वर्षानंतर, गृत्यू उपदान व सेवानिवृत्ति उपदान यांमधील फरकाची रक्तम.

 शासकीय कर्मचारी नाहीसा होण्याचा दिगांग हा पोलीस प्राधिकात्मापडे ज्या दिनांकाला प्रथम खबरी अहवास (एफ.आय.आर.)नोंदविला असेल त्या दिनांकापासून धरण्यास येईक आणि निवृत्तिवेषन आणि उपदानाची रक्कम मंजूर करण्या-साठी एक वर्षांचा कालावधीदेखील त्याच दिनांकापासून गणण्यात थेईल. ज्या प्रकरणी प्रथम चवरी अहवाल (एफ.आय.आर.) हे आदेग निर्गमित होण्यापूर्वीच्या दिनांकाला नोंदविला असेल आणि जेले एक वर्षांचा पत्कावधी अगोदरेच पूर्ण झालेला आहे त्या प्रकरणी कुटुंब निवृत्तिवेतन, उपदान या सारखे फायदे, हे आदेश निर्यमित झाल्पाल्पा दिनांकापासून मंजूर करण्यात येतीले.

कुट्द निवृत्तिवेतन/उपयान् हे, ्णाराकीय उर्धणान्यात्रनी १ तो गोवत्वा दिनांक होता (प्राधिकृतद्भरजेना कालावधी धरून) त्वाँ दिनाकाला त्याने घेतलेल्या वेतनावर ठरभिके जाई कि जाहा का ए जगलभू अगलेल्या आदेण/नियमीनुसार नियमित करण्यात येईल.

५. वर नमूद केलेले लाभ मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागाकडून सालील अटींच्या अधीन राहून मंजूर केले जातील :--(१) कुटुंबियांनी संबंधित पोलीूस ठाण्यावर तकार नोंदवून णासकीन कर्म्चाऱ्याचा पोलिसांनी सर्व प्रकारे शोध

घेऊनहीं त्याचा ठावठिकाणा लागत नाही अणा प्रकारना गोलीस अल्याल प्राप्त केलेला असला पाहिजे. (२) ्शासकीय कर्मुचाऱ्याने नामनिर्देशित केलेत्वा कालती/भारम सर काजपत्कन या णासन निर्णयासोबत् जोडलेल्या

" नाहीशा झालेल्या शासकीय कर्मचाऱ्याच्या संबंधात चिहित कलेल्या " तमुन्यात (इंग्रजी)क्षतिपूर्ती बंधपत्र घेण्यात यात्रे.

एन ८८७--- १

६. ्कार्यालय प्रमुख हा णासकीय कर्मचाऱ्यासडून णासनाला येणे असलेल्पा रक्षांचे सिर्धारण करून मुहाराष्ट्र सेवा (निवृत्तिवेतन) नियम, १९८२ मधील नियम १३२ अनुगार व णासनाला येणे असलेल्या रक्तमांच्या वसुलीवायत अमले असलेल्या इतर मूर्चनांनुसार णासनाला येणे असलेल्या रोगमाँगी वसुली करील.

पोलीस प्राधिकाऱ्यायहे ज्या दिनांगाला प्रथम संयरी अहवाल (एपटआस्आर) नोंदविला असेल त्या दिनांका-पासून एक वर्षानंतर, कुटुंवाने णासकीय कर्मचाऱ्याच्या कार्यालय प्रमुखाकडे कुटुंव निवृत्तिवेतन आणि निवृत्ति उपदान मंजूर करण्यासाठी विहित करेक्या कार्यपद्धतीनुगार कुठ्व निवृत्तिवेतन आणि उपदान प्रदानासाठी अर्ज करावा. जर निवृत्ति उपदानांचे संवितरण अर्ज केल्याच्या दिनांकापायून तीन महिन्यांच्या आत झाले नाही नर त्यातर लागू असलेल्या दरांधगाणे व्याज देण्यास येईल आणि विलंबाबाबत जवाबदारों निष्चित करण्यात येईल.

८. सर्वसाधारण भविष्यनिर्वाह निधी नियमावलीच्या नियम १३(४)(अ) अनुसार सर्वसाधारण भविष्यनिर्वाह निधीच्या णिल्लक रकमेवर गेवानिवृत्तीच्या दिनांकानंतर किंवा मृत्यूच्या दिनांकानंतर व्याज छिल्ने जाते. नाहीशा झालेत्या णासकीय कर्मचाऱ्यांच्या प्रकरणी, नियम १३ (४) (बी) च्या तरतुदीनुसार ज्या महित्यात शासकीय कर्मचारी नाहीसा शाला आहे असे पोलीस प्राधिकाऱ्याने कळ्विले असेल त्या महित्याच्या लगतनंतरच्या महित्यापासून उपरोक्त नियमात नमूद केलेल्या पढतीने व कालावधीपर्यंत व्याज देण्यात येथेल.

हे आदेज योग्य त्या फेरफारासह, अचानक नाहीशा झालेल्या, ठावठिकाणा माहीत नसलेल्या निवृत्तिवेतनधारकांच्या प्रकरणीही लागू राहतील. अणा प्रकरणी निवृत्तिवेतन प्रदान आदेणामध्ये (गी.पी.ओ.) नमूद केलेल्या दरांप्रमाणे कुटुंब निवृत्तिवेतन प्रदेय राहील आणि ते संबंधित कार्यालय प्रमुखाकडून प्राधिवृत् केले जाईले. जेथे निवृत्तिवेतन प्रदान आदेशामध्ये ही माहिती उपलब्ध नसेल तेथे कार्यालय प्रमुख वर परिच्छेद २ (दोन) मध्ये नमूद केल्याप्रभाणे देय असलेले कृटुंब निवृत्तिवेतन मंजूर करण्याची आवश्यक ती कार्यवाही करील. तिवृत्तिवेतनधारकांच्या कुट्ंवातील पात व्यवसीकडून या णासन विर्णयासीवत जोडलेल्या " नाहीशा झ. ल्या ती कार्यवाही करील. तिवृत्तिवेतनधारकांच्या कुट्ंवातील पात व्यवसीकडून या णासन निर्णयासीवत जोडलेल्या " नाहीशा झ. ल्या तिवृत्तिवेतनधारकांच्या संबंधान विहित केलेल्या " नमुस्पान (इंध्रजी)क्षतिपूर्ती बंधपत्न घेण्यात यावे.

जेथे कुटुंब निवृत्तीवेतन १ जानेवारी १९८६ पूर्वीच्या दराने मजूर केलेले असेल तेथे ते **१** जानेवारी **१९**८६ पासून शासन निर्णय, वित्त विभाग, कमांक वेआशी-१०८७/४२६/सेवा-१०, दिनांक १९ ऑगस्ट १९८७ प्रमाण सुधारून एकत्रित बेले जाईल.

११. ्हे आदेश ते निर्गमित झाल्याच्या दिनांकापासून अंगुळात येतील. जी प्रकरणे या शासन निर्णयामधील तरतुदीखेरीज अन्य रीतीने निकालात काढलेली असतील. तथे लागार्थींना फायदेशीर असल्याखेरीज अशा प्रकरणांचे पुनर्विलोकन करण्यात येऊ नये.

हे आदेण सर्व संबंधितांच्या नजरेस आणावेत. १२.

हे आदेण सामान्य प्रणासन विभागाच्या सहमतीने त्या विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ३५६/१३-अ, दिनांक १५ मार्च १९९१ अन्वये निर्गमित करण्यात आन्ठे आहेत.

या आदेणाची इंग्रजी प्रत सोवत जोडली आहे. ٤γ.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

अ. ना. कुळकर्णी शासनाचे उप सचिव.

```
महारेग्वापालः (लिखा य अनुजेयताः)-1, गहाराष्ट्र, मुबई,
 महालेखापाल (लेखा व अनुजयता) - २, महाराष्ट्र, नागपुर,
 महालेखापाल (लेखा पर्गक्षा)-१, महाराष्ट्र, मुंबई,
 महालेखायाल (लेखा पराक्षा)-२, महाराष्ट्र नागपुर,
 संचालक, लेखा व कांपागार, गुंबई,
  अधियान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
 निवासी लेखा परोक्षा अधिकारी, मुंबई, ।
 राज्यपालांचे गचित्र,
 सुरुषमंत्याचे गांचव,
 सर्व मंत्री व राज्यमंत्री याचे खाजगी सचिव,
 मंखालयातील सर्व विभाग,
 सर्व विभागीय अख्यत,
 मंत्राल्याच्या सर्व विभागत्वालील विभाग प्रमुख, वार्यालय प्रमुख,
 *प्रबंधक, मूळ न्याय शाखा, उच्च न्यायालय, मुंबई,
 *प्रबंधक, अपील शाखा, उच्च त्यायालय, मुंबई,
 *सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई,
 * सचित्र, महाराष्ट्र विधानमंडळ गचित्रालय, मुंबई,
*प्रबंधक, लोग आयुक्त व उर लाक आयुक्त यांचे कार्यालय, संबई,
 मुख्य लेखा परीक्षक, स्थारिङ निधी लेखा, कोकण भवन, बाँधी, नवी मुंबई,
  उँग मुख्य लेखा पर्राक्षक, त्यानिक निधी लेखा, मुंबई/पुणे/नागपूर/औरंगाघाद/नाणिक/अगराधती,
  रार्व जिल्हा कोपागार अधिकारी,
 विशेष अायुक्त, महाराष्ट्र सदन, कोपनिकस रोड, नवी दिल्ली,
  जनसंपर्क अधिकारी, मंत्राच्य, मुंबई,
  सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
  संच लका, नगरपालिका प्रजासन, मुंबई,
  वित्त विभागातील सर्व कार्यामने,
 निवड फाईल, कार्यामन मेवा-४,
```

*पत्नादारे.

१९९१ चा कमांक

Grant of Family Pension and Gratuity to the Families of Government servants/Pensioners who disappear suddenly and whose whereabouts are not known.

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA

FINANCE DEPARTMENT

Resolution No. PEN. 1089/491/SER-4 Mantralaya, Bombay 400 032 Dated the 5th July 1991

RESOLUTION

A number of cases are referred to Government for grant of family pension to the eligible family members of Government servants who have suddenly disappeared and whose whereabouts are not known. At present all such cases are considered on merits by Government. In the normal course, unless a period of seven years has elapsed since the date of disappearance of the Government servant, he cannot be presumed as dead and the retirement benefits cannot be paid to the family. This principle is based on Section 108 of the Indian Evidence Act which provides that when the question is whether the absconded man is alive or dead and it is proved that he has not been heard of for seven years by those who could naturally have heard of him if he had been alive, the burden of proving that he is alive is shifted to the person who affirms it.

2. The matter has been under consideration of the Government for sometime, as withholding of the benefits due to the family has been causing a great deal of hardship to the family of absconded Government servant. Government is now pleased to decide that when a Government servant disappears leaving his family, the family can be paid,---

(i) In the first instance, the amount of salary due, leave encashment due and the amount of General Provident Fund, having regard to the nomination made by the Government servant:

(ii) After the elapse of a period of one year,---

(a) family pension at normal/enhanced rates as may be admissible,

(b) death gratuity not exceeding the amount which would have been payable as

retirement gratuity if the person had retired,

(iii) After the death is conclusively established or on the expiry of seven years from the date of missing, the difference between the retirement gratuity and death gratuity.

3. The date of disappearance of the Government servant will be reckoned from the date the First Information Report (FIR) is lodged with the police authorities and the period of one year after which the benefits of family pension and gratuity are to be sanctioned will also be reckoned from this date. In cases where the FIR was lodged prior to issue of these orders, and where the period of one year has already been elapsed, the benefits like family pension, gratuity will be sanctioned from the date of issue of these orders.

4. Family pension/gratuity will be based on and regulated by the Pay drawn by the Government servant and the rules/orders applicable to him as on the last day he/she was on duty, including authorised periods of leave.

5. The abovementioned benefits will be sanctioned by the Administrative Department. the Mantralaya after observing the following formalities :

(i) The family must lodge a report with the concerned police station and obtain police report that the Government servant has not been traced after all efforts have been made by

(ii) An Indemnity Bond should be obtained from the nominee(s)/dependent(s) of the police; the Government servant in the format applicable in case of missing Government servant,

enclosed with this Resolution.

The Head of Office will assess all Government dues outstanding against the Government servant and effect the recovery in accordance with Rule 132 of the Maharashtra Civil Services (Pension) Rules, 1982 and other instructions in force for effecting recovery of Government dues.

7. The family can apply to the Head the Office of the Government servant for grant of family pension and gratuity, after one year from the date the FIR is lodged with the police authorities in accordance with the prescribed procedure for sanction of family pension and retirement gratuity. In case, the disbursement of retirement gratuity is not effected within three months of the date of application, interest shall be paid at the rates applicable and responsibility for the

8. Interest on balance of General Provident Fund after the date of retirement or date o delay fixed. death is allowed as per Rule 13(4) (a) of the General Provident Fund Rules. In case of missing Government servant, interest shall be paid as per Rule 13(4) (b) from the month after the month in which Government servant disappeared as reported by the police, in its report, up to the period and in the manner specified in the said Rule.

These orders will also be applicable, mutatis mutandis in the case of pensioners who suddenly disappeared and whose whereabouts are not known. In such cases, the family pension at the rates indicated in the Pension Payment Order (PPO) will be payable and may be authorised by the Head of Office concerned. Where the Pension Payment Order does not contain this information, the Head of Office will take necessary action to sanction family pension as due, as provided in para 2(ii) above. An Indemnity Bond should be obtained from the eligible family members of the pensioner in the format applicable in case of missing pensioner, enclosed with this Resolution.

10. Family pension where sanctioned at pre 1st January 1986 rates will be revised and consolidated with effect from 1st January 1986 in terms of Government Resolution, Finance Department No. PCR-1087/426/SER-10, dated the 19th August, 1987.

11. These orders take effect from the date of issue. Cases already settled otherwise in accordance with this Resolution need not be re-opened, unless such a re-opening will be to the advantage of the beneficiaries.

12. These orders should be brought to the notice of all concerned. 13. These orders are issued in consultation with the General Administration Department

vide its u.o.r. No. 356/XIII-A, dated 15th March, 1991. By order and in the name of the Governor of Maharashtra.

A. N. KULKARNI, Deputy Secretary to Government

[शासन निर्णय, वित्त विभाग, कमांक सेनिवे १०८९/४९१/सेवा-४ दिसांक ५ जुळै १९९१ ती सहपत्रे]

INDEMNITY BOND/क्षतिपूर्ती तंधपत्र

(गहीशा झालेल्या शासकीय कर्मनाःयाच्या संबंधात)

(Applicable in case of missing Government Servant)

KNOW ALL MEN by these presents that we (a)
the wife/son/brother/nominee etc. of (c)
post of in the Deptt./Office of is reported
to have been missing since
Government servant ') resident of (hereinafter called "the obligor "
and (d) son/wife/daughter of Shri
resident of son/wife/
daughter of
Signed thisone thousand nine
hundred and
WHEREAS (c)
of the Government receiving a pay at the rate of Rs (in words) only per month from the Government.
AND WHEREAS the said (c) disappeared on the
there was due to him at the time of his disappearance the sum equivalent of (i) salary due/(ii) leave encashment (iii) G. P. F. and (iv) Retirement/Death Gratuity.
AND WHEREAS the obligor is entitled to family pension at Rs

AND WHEREAS the Obligor has represented that he/she is entitled to the aforesaid sum and approached the Government for making payment thereof to avoid undue delay and hardship.

AND WHEREAS the Obligor and at his/her request the Surety/Sureties have agreed to execute the Bond in the terms and manner heroinafter contained.

AND THESE PRESENS ALSO WITNESS that the liability of the Surety/Sureties hereunder shall not impaired or discharged by reason of time being granted by or any forbearance act or omission of the Governme whether with or without the knowledge or consent of the Surety/Sureties in respect of or in relation to the obligation, or conditions to be performed or discharged by the Obligor or by any other method or thing whatsoever which under the law relating to sureties would but for this provision shall have no effect of so releasing the Surety/Sureties from such liability nor shall it be necessary for the Government to sue the Obligor before suing the Surety/Sureties or either of them for the amount due hereunder, and the Government agrees to bear the stamp duty, if any, chargeable on these presents.

IN WITNESS WHEREOF the Obligor and the Surety/Sureties hereto have set and subscribed their respective hands hereunto on the day, month and year above written.

Signed by the above named ' Obligor ' in the presence of

(Name and designation of witness)	
Accepted for and on behalf of the Governor of Maharashtra by	norised, in pursuance of,
2	:
1	
Signed by the above named 'Surety/Sureties'	
2	
1	

- (b) State relationship of the 'Obligor' to the missing Government servant.
  - (c) Name of the 'missing Government servent'.
  - (d) Full name or names of the Sureties with name or names of the father (s)/husband (s) and place of residence.
- Note II.--The Obligor as well as the Sureties should have attained majority so that the bond may have legal effect or force.
- Note III.—The rate of simple interest will be as prescribed by the Government from time to time. It is 6 per cent p.a. on the date of issue of the Government Resolution.

9

[णासन निर्णय, वित्त विभाग, कमांक सेनिवे १०८९/४९१/मेवा-४ दिनांक ५ जुलै १९९१ ची सहपत्रे]

INDEMNITY BOND/क्षतिपूर्ती बंधपत्र

(नाहीशा झालेल्या निवृत्तिवेतनधारकांच्या संयंधात) [Applicable in case of missing Pensioner]

KNOW ALL MEN by these presents that we (a)
rother/nominee etc. of (c)
s reported to have been missing since $\dots$ (hereinafter referred to as missing pointener).
$a^{\dagger} = a^{\dagger} a^$
laughter of
Signed this one thousand nine
hundred and
WHEREAS (c) $\dots$ was at the time of his disappearance, a State Government pensions receiving a pension at the rate of Rs. $\dots$ (in words) only per month and relief thereon from the
Government.
AND WHEREAS the said (c)
day of
AND WHEREAS the Obligor is entitled to family pension at Rs (Rupees
AND WHEREAS the Obligor has represented that he/she is entitled to the aforesaid sum and approached the Government for making payment thereof to avoid undue delay and hardship.
AND WHEREAS the Government has agreed to make payment of the said sum of Rs

Obligor upon the Obligor and the Sureties entering into a Bond in the above mentioned sum to meeting ment against all claims to the amount so due to the aforesaid missing Government pensioner.

AND WHEREAS the Obligor and at his/her request the Surety/Sureties have agreed to execute the Bond in the terms and manner hereinafter contained.

AND THESE PRESENTS ALSO WITNESS that the liability of the Surety/Sureties hereunder shall not be impaired or discharged by reason or time being granted by or any forbearance act or omission of the Government whether with or without the knowledge or consent of the Surety/Sureties in respect of or in relation to the obligations or conditions to be performed or discharged by the Obligor or by any other method or thing whatsoever which under the law relating to surctics would but for this provision shall have no effect of so releasing the Surety/Sureties from such highlity nor shall it be necessary for the Government to suc the Obligor before suing the Surety/Sureties or either of them for the amount due hereunder, and the Government agrees to bear the stamp duty, if any, chargeable on these presents.

IN WITNESS WHEREOF the Obligor and the Surety/Sureties hereto have set and subscribed their respective hands hereinto on the day, month and year above written.

Signed by the above named ' Obligor ' in the presence of -

(1)	
(2)	
Signed by th	he above named ' Surety/Sureties '-
(l)	
(2)	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·
authorised, in pu	r and on behalf of the Governor of Maharashtra by
,	(Name and designation of defices)
<i>(b)</i>	 Full name of the claimant referred to as the 'Obligor'. State relationship of the 'Obligor' to the 'missing pensioner'. Name of the 'missing pensioner'. Full name or names of the Surcties with name or names of the father(s)/husband(s) and place of residence.
Note II	The Obligor as well as the Sureties should have attained majority so that the bond may have legal effect or force.
Note 111	The rate of simple interest will be as prescribed by the Government from time to time. It is 6% pe annum on the date of issue of the Government Resolution.